



Biblioteca Județeană: Recomandări de lectură – Două cărți remarcabile care vă vor purta în România secolului al XIX-lea

De către
Vaslui Azi

-
08/02/2025



Lăsați-vă purtați într-o călătorie fascinantă prin timp și spațiu, unde istoria prinde glas prin paginile a două cărți remarcabile care vă vor purta în România secolului al XIX-lea. Veți descoperi misterele, farmecul și contrastele unei epoci apuse, dar încă vii în memoria noastră culturală, readuse la viață de doi maeștri ai literaturii – Neagu Djuvara și Ioana Pârvulescu. Volumele „Între Orient și Occident” și „În intimitatea secolului XIX”, vă ajuta să savurați bogăția istorică și literară a vremii și să descoperiți trecutul unei țări în plină transformare.

Între Orient și Occident – Neagu Djuvara

Cartea reprezintă o analiză detaliată a domniilor fanariote, oferind o imagine fidelă a realităților sociale, politice și culturale ale epocii. Ne înfățișează modul în care Țara Românească și Moldova, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, trec, în mai puțin de două generații, de la o civilizație la alta: de la modelul bizantin la cel occidental.

Între anii 1711 și 1821, treizeci și unu de domni fanarioți urcă pe tronul celor două țări. Autorul redă, cu lux de amănunte, exotical talmeș-balmeș oriental

de la Curțile Domnești din Iași și București, marcat de frecvențele schimbări de domnitori, de prețul exorbitant plătit pentru ocuparea tronului, de fastul ceremoniilor de înscăunare – respectând un ritual moștenit de la împărații bizantini – și de contrastul izbitor dintre luxul caselor boierești și sărăcia satelor, împovărate de tributul excesiv.

Cartea surprinde și schimbările treptate generate de ocupația rusească și de preluarea ideilor și modei occidentale, construind astfel un univers al contrastelor și diversității. De la Curțile Domnești, naratorul ne poartă spre conacele stolnicilor, postelnicilor și altor boieri, care, în mare parte, vorbeau franceza, se plimbau în trăsurile luxoase – uneori mai somptuoase decât cele din Paris sau Viena – și își adaptau vestimentația în funcție de cine deținea puterea.

Orașele acelor vremuri sunt descrise ca fiind prăfoase și noroioase, semănând mai degrabă cu târguri mari. Diferențele dintre reședințele boierești și maghernițele în care locuia majoritatea populației sunt frapante. Cu toate acestea, sistemul poștal era bine întreținut, călătoriile se desfășurau mai rapid decât în multe părți ale Europei, criminalitatea era scăzută, iar societatea, surprinzător de tolerantă.

Țăranii epocii îi uimeau pe călătorii străini prin limba lor, la fel de curată ca cea a boierilor, și prin trăsături apreciate, precum blândețea, curățenia, cinstea și curajul.

În ultima parte a cărții este descrisă perioada de tranziție, care începe un secol mai târziu, odată cu formarea generației ce avea să conducă Revoluția de la 1848.

Astfel, universul spectaculos și pestriț al acestei epoci prinde viață, oferindu-ne o perspectivă captivantă asupra istoriei de acum aproape două veacuri. Iar istoria, în stilul inconfundabil al lui Neagu Djuvara, nu poate fi decât fascinantă.

În intimitatea secolului XIX – Ioana Pârvulescu

Scopul acestei cărți este de a recrea atmosfera celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, având ca decor principal Bucureștiul. Autoarea își propune să recupereze fragmente din viața cotidiană a oamenilor de atunci, oferindu-ne o incursiune fascinantă într-o lume aflată în plină transformare.

Pe lângă dinamismul vieții de zi cu zi, cartea se remarcă printr-o galerie de personaje memorabile, ale căror destine sunt strâns legate de evoluția istorică și culturală a țării. Citind-o, veți avea impresia că pășiți pe străzile Bucureștiului de altădată, unde statuia lui Mihai Viteazul tocmai fusese așezată în fața Universității, lumina electrică era o inovație rară – oamenii scriau la

lumina lumânării -, telefonul abia fusese inventat, iar doamnele în rochii elegante și domnii cu pălării se plimbau prin parcul Cișmigiu.

Este vorba despre acel tip de istorie trăită la persoana întâi, aspect subliniat chiar de coperta cărții, care o înfățișează pe autoare îmbrăcată în ținuta epocii. Pe parcursul lecturii descoperim numeroase detalii din acea perioadă: ce cărți se citeau, cum arătau străzile și teatrele, care erau tendințele modei, ce porecle aveau oamenii celebri, ce cadouri se ofereau, cum arătau jurnalele intime, dar și aspecte mai sumbre, precum bolile și moartea – care, și atunci, părea la fel de nefirească.

În paginile cărții prind viață ziariști, politicieni, medici și scriitori, personalități care au marcat secolul. Personajele Ioanei Pârvulescu provin din rândul elitelor și al marilor figuri ale vremii. Printr-o descriere minuțioasă, autoarea reconstituie universul acestora, cu preocupările lor zilnice, bucuriile și frământările lor, contradicțiile și dilemele, iubirile și antipatiile, relațiile de familie și speranțele care le ghidau existența. Nimic nu îi scapă: de la detalii cotidiene la aspecte literare, de la viața domestică la marile idei care au influențat epoca. Aflăm, de exemplu, că revoluționarii de la 1848 au adus în România vestimentația bărbătească de inspirație pariziană și au popularizat literatura europeană prin numeroase traduceri sau că sistemul de învățământ românesc era organizat după modelul francez.

Oamenii secolului al XIX-lea erau fascinați de inovațiile tehnice, preocupați de progres și dedicați educației generațiilor viitoare. De-a lungul întregului secol, copiii erau crescuți în cultul țării și al străbunilor, fiind încurajați să fie încrezători, inteligenți, harnici, curajoși și patrioți, cu o poftă nesfârșită de viață și dispuși oricând la sacrificiu.

Cea mai mare virtute a acestei cărți este aceea de a readuce în prim-plan o Românie aflată la început de drum, o țară prosperă, plină de energie și dornică să-și definească identitatea.

Lectură plăcută!

Bibliotecar, Luciana Macovei

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui